

Broj :

IZVJEŠĆE O REVIZIJI
INSTITUTA ZA INTELEKTUALNO VLASNIŠTVO
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2007. GODINU

Sarajevo, lipanj 2008. godine

KAZALO

I.	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II.	NALAZI I PREPORUKE	4
1.	Realizacija ranijih preporuka	4
2.	Sustav internih kontrola	4
2.1.	Planiranje i izvršenje proračuna	5
3.	Usklađenost sa zakonima i propisima	5
3.1.	Javne nabavke	5
3.2.	Stimulacije zaposlenih	6
III.	KORESPONDENCIJA	6

Privitak : Tablica 1 ' Izvršenje proračuna za 2007. godinu'

I. MIŠLJENJE REVIZORA

Temelj za reviziju

Na temelju Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH», broj: 12/06) izvršili smo reviziju finansijskih izvješća u **Institutu za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Institut) koji se odnose na godinu koja se završava 31.12.2007. (Bilance stanja, Posebnih pregleda uz Bilancu stanja i Analize izvršenja proračuna).

Odgovornost menadžmenta/revizora

Rukovodstvo Instituta odgovorno je za pripremu finansijskih izvješća, zakonitost izvršenih transakcija i namjensko korištenje sredstava. Rukovodstvo je također odgovorno za uvođenje sustava internih kontrola kojima se osigurava pouzdano upravljanje javnim sredstvima. Naša odgovornost, kao vanjskog revizora, propisana je Zakonom o reviziji, standardima revizije i Etičkim kodeksom za revizore javnog sektora.

Sukladno tome, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome jesu li finansijska izvješća pouzdana i odražavaju li bilance u cijelosti rezultate izvršenja proračuna. Također, naša odgovornost je procijeniti primjenjuju li rukovoditelji Instituta zakone i propise, koriste li sredstva za odgovarajuće namjene i ocijeniti finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sustave internih kontrola.

Cilj i djelokrug revizije

Reviziju smo izvršili sukladno Revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – ISSAI i Međunarodnim standardima revizije. Revizija uključuje ispitivanje, na bazi izvršenih testiranja, dokaza koji su relevantni za iskazane iznose i objava u finansijskim izvješćima, te regularnost finansijskih transakcija koje su uključene u finansijska izvješća.

Revizija je planirana i izvršena tako da se dobiju informacije i objašnjenja koja smatramo nužnim za osiguravanje dostatnih dokaza koji pružaju razumno uvjerenje da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane greškama, prijevaram ili drugim neregularnim radnjama i da su sredstva utrošena sukladno odobrenome proračunu i drugim propisima. Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za naše mišljenje.

Kvalifikacija se odnosi na sljedeće:

- 1.1. *Procedure nabavki nisu, u svim slučajevima, provedene sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama (vidjeti točku 3.1. Izvješća);*
- 1.2. *Institut je izvršio isplatu stimulacija uposlenima iznad zakonom dopuštenih iznosa (vidjeti točku 3.2. Izvješća)*

Po našem mišljenju, finansijska izvješća Instituta za 2007. godinu prikazuju realno i istinito finansijsko stanje na dan 31. prosinac 2007. godine i sukladna su Pravilniku o finansijskom izvješćivanju i Pravilniku o računovodstvu institucija Bosne i Hercegovine.

U svim materijalno značajnim aspektima rashodi Instituta su upotrijebljeni za svrhe koje je odredio Parlament Bosne i Hercegovine i sukladni su relevantnim propisima, osim za moguće efekte koji su iskazani pod točkom 1.1. i 1.2.

Sarajevo, lipanj 2008. godine

II. NALAZI I PREPORUKE

1. Realizacija ranijih preporuka

Institut je nastao transformacijom/podjelom Instituta za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine u tri nova instituta i to: Institut za standardizaciju, Institut za mjeriteljstvo i Institut za intelektualno vlasništvo. Transformacija/podjela je izvršena na dan 31.12.2006. godine. Nakon izvršene diobe i provedenih ostalih aktivnosti Institut je počeo s radom početkom 2007. godine.

Ured za reviziju izvršio je reviziju poslovanja Instituta za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo za 2006. godinu o čemu je sastavljeno Izvješće o reviziji sa nalazima i preporukama. Izvješće je osim Institutu za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo dostavljen i novoformiranim institutima sa naznakom da preporuke navedene u Izvješću mogu biti iskorištene i u poslovanju novih instituta, kako bi se izbjeglo ponavljanje istih nepravilnosti.

S obzirom da je Institut počeo sa radom 01.01.2007. godine nije, sukladno odredbama članka 16. stavak 3. Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine, bio obvezan dostaviti odgovor Uredu za reviziju institucija BiH o poduzetim aktivnostima radi nadilaženja navedenih slabosti.

2. Sustav internih kontrola¹

Revizija je izvršila ispitivanje sustava internih kontrola, administrativnih i računovodstvenih procedura i kvaliteta financijskog upravljanja u Institutu. Cilj ovih ispitivanja je bio da se uvjerimo u kojoj mjeri su operativni ciljevi ostvareni i koliko su pouzdani podaci na kojima se baziraju godišnji financijski izvještaji te je li financijsko upravljanje sukladno postojećim propisima.

Revizija je utvrdila da Institut nije izgradio učinkovit sustav internih kontrola koji se bazira na modelu od pet komponenti: kontrolnog okruženja, procjene rizika, kontrolnih aktivnosti, informacija i komunikacija, monitoringa (reviziji je predložen Pravilnik o internim kontrolama izrađen na COSO modelu koji je u fazi implementacije i čiji efekti se očekuju u narednom razdoblju). Jedan od bitnih elemenata kontrolnog okruženja je sistematizacija radnih mjesta Instituta koja nije u cijelosti implementirana (nedostaje srednja razina rukovodstva/pomoćnici direktora i rukovoditelji odjela). Napominjemo da samo funkcionalna organizaciona struktura povećava učinkovitost, bolju uporabu resursa i definira odgovarajuće crte odgovornosti.

Uspostavljanje učinkovitog sustava internih kontrola najviše će koristiti rukovodstvu jer će takav sustav osigurati (u razumnom uvjerenju) zakonitost poslovanja u svim segmentima, kao i spriječiti moguće greške i eventualne zloporabe u korištenju javnih sredstava.

¹ Sukladno članku 13. stavak 2. Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine revizija ocjenjuje financijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sustav internih kontrola o čemu ne izražava mišljenje već izvješćuje o uočenim slabostima.

Sustav internih kontrola podrazumijeva skup postupaka i mjera koje preduzima rukovodstvo u cilju osiguranja točnog i pravilnog evidentiranja financijskih transakcija, njihovu punu usklađenost sa zakonima, zaštitu imovine te efikasno, ekonomično i efektivno trošenje javnog novca.

Preporuka

Uvažavajući činjenicu da je ovo prva godina rada Instituta, kao samostalnog pravnog subjekta, smatramo da rukovodstvo treba nastaviti s implementacijom Pravilnika sustava internih kontrola u skladu sa Vodičem za učinkovite interne kontrole i COSO modelom sustava internih kontrola na bazi pet komponenti, a sve u cilju otklanjanja rizika od eventualnih grešaka, prijevара i zloporaba u poslovanju Instituta.

2.1. Planiranje i izvršenje proračuna

Projekcija proračuna za 2007. godinu kao i Dokument okvirnog proračuna za period 2007. - 2009. godinu – DOB sačinjeni u okviru Instituta za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo na osnovu smjernica Ministarstva financija i trezora BiH. Predviđena gornja granica rashoda Instituta za 2007. godinu iznosila je 1.143.000 KM. Proračun je odobren u ukupnom iznosu od 1.129.884 KM. Institutu je odobrena novčana donacija u iznosu 28.500 KM tako da ukupno odobreni proračun za 2007. godinu iznosi 1.158.384 KM, a ostvaren je u ukupnom iznosu od 929.972 KM ili 80% (vidjeti tablicu 1 u privitku Izvješća)

Analizom izvršenja proračuna ustanovili smo da je proračun Instituta ostvaren za 228.412 KM manje od odobrenog, što je posljedica nepopunjenosti radnih mjesta po sistematizaciji (planirano 47 uposlenih, a ostvareno 26). Ovo ukazuje da planiranje nije izvršeno prema potrebama i zadacima Instituta i stvarno potrebnom broju uposlenih. Izvješćivanje o izvršenju proračuna tijekom godine vrši se uglavnom kvartalno iz pregleda rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama.

Preporuka

Pri izradi projekcije proračuna potrebno je u obzir uzeti sve relevantne parametre, s obzirom da je kvalitetno planiranje proračuna strateški važan temelj za osiguranje materijalnih i ljudskih resursa te značajno za ekonomično i transparentno upravljanje sredstvima.

S obzirom da se radi o dislociranoj instituciji sa sjedištem u Mostaru koja ostvaruje vlastite prihode, u cilju kontinuiranog praćenja prihoda i rashoda proračuna sugeriramo Institutu ubrzavanje aktivnosti oko uvezivanja svoje ISFU jedinice sa Ministarstvom financija i trezora BiH.

3. Usklađenost sa zakonima i propisima

3.1. Javne nabave

Revizija je utvrdila da Institut nije uspostavio sustav internih kontrola koji bi osigurao dosljednu primjenu Zakona o javnim nabavama. Skrećemo pozornost na nedostatke u procesima nabava koje smo zabilježili tijekom obavljanja revizije:

- Za nabave goriva i avio karata nije provedena procedura izbora dobavljača sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama (troškovi avio karata iznosili su 5.035,00 KM, a troškovi goriva 5.949,41 KM);
- Pri provođenju procedure izbora dobavljača za nabavu računarske opreme otvorenim postupkom (lot 1 – nabava računara i prateće opreme, lot 2 – nabava mrežne opreme i lot 3 – nabava pisača) utvrđeno je da u zapisniku o evaluaciji ponuda nisu navedene cijene. Također, u odlukama o dodjeli ugovora nisu naznačene cijene ponuda izabranih ponuđača.

Sa izabranim dobavljačima su zaključeni ugovori o kupoprodaji za lot 1 po cijeni 39.546,23 KM, za lot 2 po cijeni 5.981,04 KM i za lot 3 po cijeni 19.784,70 KM koje nisu iste kao u ponudama. Na iste iznose su izdani računi za nabavljenu opremu.

Preporuka

Rukovodstvo Instituta je obvezno dosljedno i u cijelosti poštivati odredbe Zakona o javnim nabavama u cilju zakonitog i transparentnog trošenja javnih sredstava te primjene jednakog tretmana i nediskriminacije potencijalnih dobavljača. Dosljedna primjena odredbi navedenog Zakona je bitna kako bi sam proces nabava bio učinkovit i kako bi se izbjegle eventualne žalbe sudionika u procesu, a koje mogu rezultirati i kao potencijalne obveze.

3.2. Stimulacije uposlenih

U 2007. godini isplaćene su stimulacije u ukupnom iznosu 5.940,43 KM što je 2,66% u odnosu na neto isplaćene plaće od 223.179,89 KM. Institut je za 0,16% prekoračio dopušteni iznos za isplatu stimulacija u odnosu na ostvarena sredstva na poziciji neto plaća.

Za jednog uposlenog u 2007. godini isplaćena je stimulacija u iznosu 2.487,95 KM što je 25,84% u odnosu na njegova godišnja primanja. Pojedinačna godišnja stimulacija po uposlenom može iznositi maksimalno 20% njegove godišnje neto plaće.

Isplata navedenih stimulacija je u suprotnosti sa člankom 21. stavak 3. Zakona o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH («Službeni glasnik BiH» broj 25 od 06.04.2007. godine).

Preporuka:

Institut treba sačiniti analizu sa obrazloženjima za stimulacije isplaćene u iznosima višim od zakonom dopuštenih te za ovakve isplate tražiti potvrdu od Vijeća ministara BiH ili u suprotnom izvršiti povrat više isplaćenih sredstava.

III. KORESPONDENCIJA

Institutu je uručen Nacrt izvješća o reviziji za 2007. godinu na razmatranje i dostavljanje eventualnih novih dokaza i komentara na nalaze revizije.

U ostavljenom roku od 15 dana, Institut nije dostavio komentare na nalaze sadržane u Nacrtu izvješća o reviziji. Temeljem toga ovo Izvješće predstavlja konačno Izvješće dostavljeno klijentu bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o reviziji.

Sarajevo, lipanj 2008. godine

**ZAMJENIK GLAVNOG
REVIZORA**

mr. Dragan Kulina

GLAVNI REVIZOR

M.P.

Milenko Šego